בעזרת השם יתברך

גיליון

לְבַקֵּר בְּהֵיכָלוֹ

רשמי־הוד מתוך היכלא קדישא של מורינו הרה״צ
ר׳ יצחק לעזער שליט״א, בשבתו עם חברים מקשיבים,
בדרכיו ונסיעותיו, ובכל עת מצוא.

גיליון: 6
חודש אייר תשפ״ו

– פֶּסַח שֵׁנִי בִּירוּשָׁלַיִם תשפ״ה –

סֵדֶר הַנְּסִיעָה הַקְּדוֹשָׁה אֶל שְׂרִיד בֵּית מִקְדָּשֵׁינוּ
וַעֲרִיכַת הַשֻּׁלְחָן הַטָּהוֹר בְּלֵיל ״פֶּסַח שֵׁנִי״ קַדִּישָׁא
בְּתוֹכֵי יְרוּשָׁלַיִם קַרְתָּא דְּשׁוּפְרֵיָא שְׁנַת תשפ״ה

אוּלַי עוֹד נָבִיא כֶּבֶשׂ...

יוֹם שֵׁנִי י״ד אִיָּר תשפ״ה - בְּשָׁעָה שָׁלֹשׁ נִכְנַס מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א לְתְפִלַּת מִנְחָה עִם מַלְבּוּשׁ מְיֻחָד. אַחַר הַתְּפִלָּה נִשַּׁק הַפָּרֹכֶת, וְשָׁאַל הֵיכָן הַקּוּנְטֶרֶס ״**בַּת יִשְׂרָאֵל כְּשֵׁרָה**״, כִּי לִפְנֵי־כֵן בִּקֵּשׁ לְהָבִיאוֹ אֶל הַתְּפִלָּה בְּפוּרְמָט גָּדוֹל לְהַגָּהָה, וְקִבְּלוּ בְּשִׂמְחָה גְּדוֹלָה, וְאָמַר יִישַׁר כֹּחַ גָּדוֹל.

אַחַר בֵּרֵר אֵצֶל אַנ״שׁ הַאִם נוֹסְעִים לִירוּשָׁלַיִם, וְעָנָה וְאָמַר: ״**אוּלַי עוֹד נִהְיֶה צְרִיכִים לְהָבִיא כֶּבֶשׂ**״... וּבֵרֵךְ אֶת כֻּלָּנוּ שֶׁנִּזְכֶּה לִנְסֹעַ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם.

עַל הַנְּסִיעָה הִגִּיהַּ הַקּוּנְטֶרֶס הַנַּ״ל, וְהוֹסִיף בְּסוֹפוֹ אֵיזֶה עִנְיָן [כְּנִדְפַּס שָׁם], וְהִתְפַּעֵל מְאֹד אֵיךְ יָצָא הַקּוּנְטֶרֶס כָּל־כָּךְ נִפְלָא, תְּהִלָּה לָאֵל.

אֵצֶל הַכֹּתֶל

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הִגִּיעָנוּ לִירוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ, אֶל הַכֹּתֶל הַמַּעֲרָבִי, וְאָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א הַפְּסוּקִים וּפִסְקֵי הֲלָכוֹת שֶׁל פֶּסַח שֵׁנִי, וְהִתְבּוֹדֵד מֶשֶׁךְ זְמַן רַב אֵצֶל הַכֹּתֶל. לִקְרַאת הַשָּׁעָה תֵּשַׁע הִתְפַּלְּלוּ מַעֲרִיב עִם סְפִירַת הָעֹמֶר, וּלְאַחֲרֶיהָ פָּצַח מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א בְּשִׁירַת ״**יִשְׂמַח שָׂמֵעַ רַב**״, וְהֵחֵל הוֹלֵךְ בְּרִקּוּד לַאֲחוֹרָיו עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, מוּל אַבְנֵי הַכֹּתֶל הַקְּדוֹשׁוֹת. לְאַחַר מִכֵּן הֵחֵל בְּשִׁירַת ״**בְּנֵה בֵיתְךָ**״ ד׳ פְּעָמִים, וְכֵן הַנִּגּוּן ״**וְהַרְאֵנוּ בְּבִנְיָנָהּ**״, וְאַחַר־כָּךְ הִגְבִּיהַּ קוֹלוֹ בְּשִׁירַת ״**וְהִיא שֶׁעָמְדָה**״ פַּעַם אַחַר פַּעַם.

יוֹדְעִים לְאֵיפֹה הוֹלְכִים!

מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א נָשַׁק לְאַבְנֵי הַכֹּתֶל, וְיָצָא לְכִוּוּן הָאוּלָם הַמְּסֻדָּר וּמוּכָן לַעֲרִיכַת הַשֻּׁלְחָן הַטָּהוֹר.

כְּשֶׁעָלִינוּ בַּמַּעֲלוֹת הַמּוֹבִילוֹת אֶל הָאוּלָם - מוּל מְקוֹם הַמִּקְדָּשׁ, הִבִּיט מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א לַשָּׁמַיִם, וְעָנָה וְאָמַר: ״**מִלּוּי הַלְּבָנָה**״... כִּי עַתָּה לֵיל ט״ו הוּא, וְהַלְּבָנָה הָאִירָה בִּשְׁלֵמוּתָהּ.

הָלַכְנוּ כַּמָּה רְחוֹבוֹת בָּרֹבַע הַיְּהוּדִי, וּמוֹ״ר שְׁלִיטָ״א בֵּרֵר הַאִם בְּטוּחִים הֵיכָן הָאוּלָם, וְעָנָה וְאָמַר בְּלָשׁוֹן אִידִישׁ: ״**יוֹדְעִים לְהֵיכָן הוֹלְכִים?**״... וְאָכֵן בְּמִלִּים אֵלּוּ מְנַחֵת הִתְעוֹרְרוּת עֲצוּמָה מְאֹד, כִּי אָדָם בְּמֶשֶׁךְ יְמֵי חַיָּיו הוּא ״**הוֹלֵךְ**״ - בְּכָל יוֹם וָיוֹם, רַק צְרִיכִים ״**לָדַעַת לְאֵיפֹה הוֹלְכִים**״, בִּבְחִינַת ״אָנוּ רָצִים וְהֵם רָצִים״ - כָּל אֶחָד רָץ וְהוֹלֵךְ לִמְקוֹמוֹ, רַק אֶחָד אֶל הַחֹשֶׁךְ וְאֶחָד אֶל הָאוֹר, וּצְרִיכִים אָכֵן ״**לָדַעַת לְאֵיפֹה הוֹלְכִים**״...

וְעָנוּ כַּמָּה מֵאַנ״שׁ שֶׁאָכֵן כֵּן, הָאוּלָם נִמְצָא מַמָּשׁ לְפָנֵינוּ מִצַּד שְׂמֹאל. כִּי בָּאֱמֶת, כְּשֶׁאוֹחֲזִים בְּהַצַּדִּיק - מִמֵּילָא ״**יוֹדְעִים לְהֵיכָן הוֹלְכִים**״...

בְּכִנְיָסָתוֹ אֶל הָאוּלָם, חִפֵּשׂ אֶת הַמְּזוּזָה לְנַשְּׁקָהּ, וְהֶרְאוּ וְאָמְרוּ שֶׁהִיא מֵאֲחוֹרֵי הַדֶּלֶת.

מו״ר שְׁלִיטָ״א הִתְיַשֵּׁב בְּרֹאשׁ הַשֻּׁלְחָן, וְהוֹצִיא מַצּוֹת מִן עֶרֶמַת הַמַּצּוֹת שֶׁעַל הַשֻּׁלְחָן - כְּדֵי לְבָרֵךְ ׳הַמּוֹצִיא׳. כְּשֶׁהָיָה כְּבָר מוּכָן לְטֹל יָדָיו, קָרָא לְאוֹתוֹ אֶחָד שֶׁהֵבִיא הַקּוּנְטְרֵס הַנַּ״ל וְעָנָה וְאָמַר לוֹ: ׳אַתָּה הֵבֵאתָ שֶׁה׳! וְכָפַל דְּבָרָיו אֵלָיו, וּפֵרֵשׁ מִיָּד: ׳כְּשֶׁזּוֹכִים לַעֲזֹר לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לִבְנוֹת יִשְׂרָאֵל, זֶה הַשֶּׁה!׳ וְהִזְכִּיר אָז אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ עַל הַפָּסוּק ״וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה״, שֶׁצְּרִיכִים לְחַפֵּשׂ אַחַר הַקְּדֻשָּׁה, בְּחִינַת ״וְאַיֵּה״, וְזֶה ״הַשֶּׂה לְעֹלָה״!... וְרַק אַחַר כָּךְ פָּנָה לְטֹול יָדָיו כְּשֶׁפָּנָיו קוֹרְנוֹת מֵאֹשֶׁר.

[וְעַל־פִּי־זֶה תָּבִין אֶת אֲשֶׁר הִזְכִּיר לְקַמָּן בְּדִבְרוֹת קְדֻשּׁוֹ - אֶת דִּבְרֵי רַבֵּנוּ אֵלּוּ, וְכֵן הִזְכִּיר **״אֶפְשָׁר לְחַזֵּק נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל - בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל״**, וְהוּא עַל פִּי הַנַּ״ל, כִּי הַקּוּנְטְרֵס הַלָּז הוּא שִׂיחָה שֶׁמָּסַר לִבְנוֹת הַסְּמִינָר בְּפִתְיחַת זְמַן קַיִץ, וּכְתִיבָתוֹ הָיְתָה חֲשׁוּבָה מְאֹד לְמו״ר שְׁלִיטָ״א].

נִגּוּנֵי־קֹדֶשׁ כַּהֲכָנָה לַ׳תּוֹרָה׳

מו״ר שְׁלִיטָ״א פָּתַח אֶת הַהַגָּדָה ׳מַגִּיד לָאִישׁ׳ בַּאֲמִירַת הַלֵּל, וְצִוָּה לְנַגֵּן אֶת הַנִּגּוּן הַנִּפְלָא עַל הַמִּלִּין: ״מִי כַּה׳ אֱלֹקֵינוּ **הַמַּגְבִּיהִי לָשָׁבֶת הַמַּשְׁפִּילִי לִרְאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ מְקִימִי מֵעָפָר דָּל מֵאַשְׁפֹּת יָרִים אֶבְיוֹן לְהוֹשִׁיבִי עִם נְדִיבִים עִם נְדִיבֵי עַמּוֹ״.**

אַחַר כָּךְ שָׁרְנוּ אֶת הַנִּגּוּן **״בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל״**, וְאַחֲרָיו נִגּוּן ׳קָ״הּ אֶכְסוֹף׳, וּלְאַחֲרָיו הִשְׁמִיעַ קוֹלוֹ בָּרָמָה בְּדִבְרוֹת קֹדֶשׁ מֵעִנְיְנֵי דְּיוֹמָא קְדִישָׁא וּמַעֲשֶׂה נוֹרָא עַל הַגָּאוֹן **מְוִילְנָא זי״ע**, וּפָתַח וְאָמַר:

חַסְדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, זָכִינוּ בִּזְכוּיוֹת חִנָּם מַמָּשׁ לְהִתְקַבֵּץ יַחַד עַכְשָׁו בְּפֶסַח שֵׁנִי, עַל־יַד שְׁרִיד בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ שֶׁיִּבָּנֶה בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ.

זוֹ זְכוּת מִן הַשָּׁמַיִם שֶׁנּוֹתְנִים לָנוּ אֶפְשָׁרוּת לְטַעֵם טְעִימָה בְּעָלְמָא אֵיךְ הָיָה בִּזְמַן שֶׁבֵּית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם - שֶׁהָיוּ יְכוֹלִים לְהַכְנִיס לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ וּלְהָבִיא אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ - עוֹלוֹת רְאִיָּה וְשַׁלְמֵי חֲגִיגָה, וְעַתָּה נוֹתְנִים לָנוּ רְשׁוּת לְטַעֵם מִזֶּה, וְזֶה עִנְיַן הַהִתְקַבְּצוּת שֶׁמִּתְקַבְּצִים יַחְדָּיו בְּפֶסַח שֵׁנִי.

לא לְשַׁכֵּחַ!

הֲרֵי עַל אֲכִילַת לֵיל פֶּסַח נֶאֱמַר ׳אֵין מַפְטִירִין אַחַר הַפֶּסַח אֲפִיקוֹמָן׳, וּמַדּוּעַ? ׳כְּדֵי שֶׁיִּשָּׁאֵר טַעַם מַצָּה בְּפִיו׳; וְאִם כָּךְ הוּא בְּלֵיל־הַסֵּדֶר, כֵּן צְרִיכִים כָּל הַשָּׁנָה כֻּלָּהּ - לֹא לְשַׁכֵּחַ אֶת הַטַּעַם שֶׁל חַג פֶּסַח הַקָּדוֹשׁ, וּבִפְרָט בְּפֶסַח שֵׁנִי, כִּי מוּבָא בְּפֵרוּשׁ בַּזֹּהַר־הַקָּדוֹשׁ (בְּהַעֲלוֹתְךָ קנ״ב: בְּרַעְיָא מְהֵימְנָא): **כֵּיוָן דִּכְנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְעַטְּרָא בְּעִטְרָהָא בְּנִיסָן, לָא אִתְעֲדִיאַת כִּתְרָהָא וְעִטְרָהָא מִנַּהּ תְּלָתִין יוֹמִין** [כֵּיוָן שֶׁכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל מִתְעַטֶּרֶת בַּעֲטָרוֹתֶיהָ בְּנִיסָן, בְּלֵיל רִאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח, אֵינָהּ מְסִירָה כְּתָרֶיהָ וַעֲטָרוֹתֶיהָ מִמֶּנָּה שְׁלֹשִׁים יוֹם עַד פֶּסַח שֵׁנִי], **וְכָל אִנּוּן תְּלָתִין יוֹמִין מִן יוֹמָא דְּנָפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִפֶּסַח, יָתְבָא מַטְרוֹנִיתָא בְּעִטְרָהָא, וְכָל חֵילָהָא בְּחֶדְוָה, מַאן דְּבָעֵי לְמֶחֱמֵי לְמַטְרוֹנִיתָא יָכִיל לְמֶחֱמֵי** [וְכָל אוֹתָם שְׁלֹשִׁים יוֹם מִן הַקָּרְבַּת הַפֶּסַח יוֹשֶׁבֶת הַמַּלְכָּה בַּעֲטָרוֹתֶיהָ, וְכָל צְבָאֶיהָ הֵם בְּשִׂמְחָה, וּמִי שֶׁרוֹצֶה לִרְאוֹת אֶת הַמַּלְכָּה יָכוֹל לִרְאוֹתָהּ שְׁלֹשִׁים יוֹם], **כְּרוֹזָא כָּרֵיז: כָּל מַאן דְּלָא יָכִיל לְמֶחֱמֵי מַטְרוֹנִיתָא, ייֵתֵי וְיֶחֱמֵי עַד לָא יִנְעֲלוּן תַּרְעָהָא** [וְאַחַר כָּךְ הַמַּכְרִיז מַכְרִיז: כָּל מִי שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל עַד עַתָּה לִרְאוֹת אֶת הַמַּלְכָּה יָבוֹא וְיִרְאֶה עַד שֶׁלֹּא יִנָּעֲלוּ שְׁעָרֶיהָ]. **אֵימָתַי כְּרוֹזָא כָּרֵיז? בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר לְיַרְחָא תִּנְיָינָא, דְּהָא מִתַּמָּן עַד שִׁבְעָה יוֹמִין תַּרְעִין פְּתִיחָן, מִכָּאן וּלְהָלְאָה יִנְעֲלוּן תַּרְעֵי, וְעַל דָּא פֶּסַח שֵׁנִי** [מָתַי מַכְרִיזִין אֶת הַכְּרוּז הַזֶּה? בְּי״ד לַחֹדֶשׁ הַשֵּׁנִי, כִּי מִשָּׁם עַד שִׁבְעָה יָמִים עֲדַיִן הַשְּׁעָרִים פְּתוּחִים, כִּי עֲדַיִן הָאָרֶת פֶּסַח שֵׁנִי מְאִירָה כְּנֶגֶד שִׁבְעַת יְמֵי פֶּסַח הָרִאשׁוֹן, וּמִכָּאן וּלְהָלְאָה יִנְעֲלוּ אֶת הַשְּׁעָרִים, וְעַל זֶה יֵשׁ פֶּסַח שֵׁנִי].

הַיּוֹצֵא לָנוּ מִדִּבְרֵי הַזֹּהַר־הַקָּדוֹשׁ, שֶׁהָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל חַג הַפֶּסַח נִמְשָׁךְ עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם - ׳פֶּסַח שֵׁנִי׳, וּמִיּוֹם ׳פֶּסַח שֵׁנִי׳ בְּמֶשֶׁךְ שִׁבְעָה יָמִים ׳תַּרְעִין פְּתִיחִין׳, וְהוּא הַשָּׁבוּעַ שֶׁל סְפִירַת **״הוֹד״**, שֶׁהוּא שָׁבוּעַ נַעֲלֶה מְאֹד אֵצֶל צַדִּיקִים, וְהֵם שִׁבְעָה יָמִים שֶׁל **״תּוֹדָה וְהוֹדָאָה״** לְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, שֶׁזֶּה הַלִּמּוּד שֶׁל **״הוֹד״**.

הֲאֻנְיָה נָסְעָה...?

מַהוּ כָּל עִנְיַן יְצִיאַת מִצְרַיִם - קְרִיעַת יַם סוּף - שִׁירַת הַיָּם? הַכֹּל הָיָה **״לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל״** - לָתֵת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! רַבֵּנוּ זַ״ל אוֹמֵר (לִקּוּטֵי־מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק ב׳, סִימָן ב) שֶׁתּוֹדָה וְהוֹדָאָה הוּא **״שַׁעֲשׁוּעַ עוֹלָם־הַבָּא״**, שֶׁאָדָם חָזָק בָּזֶה - לָתֵת תּוֹדָה לְהַקָּבָ״ה

מֵהַדְּבָרִים הַגְּדוֹלִים עַד הַדְּבָרִים הֲכִי הַקְּטַנִּים ! לְהוֹדוֹת תָּמִיד לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּפֶה מָלֵא !

כְּשֶׁאָדָם חָזָק בְּדָבָר זֶה, אֲזַי נִתְוַדַּע לוֹ שֶׁאֵין שׁוּם מָשָׁג שֶׁל 'אִבּוּד' ! אֵין דָּבָר כָּזֶה שֶׁמְּגָרְשִׁים בֶּן־אָדָם אוֹמְרִים לוֹ שֶׁאֵין לוֹ תִּקּוּן וּפוֹסְפֵּס אֶת הַקְּדֻשָּׁה ! אֵין כָּזֶה דָּבָר שֶׁאוֹמְרִים לְךָ 'אֲחַרְתְּ אֶת הָאֳנִיָּה, הִיא כְּבָר נָסְעָה עַל הַיָּם'... בַּקְּדֻשָּׁה אֵין דָּבָר כָּזֶה ! אַף־פַּעַם לֹא מְאֻחָר !

קְטַנְטַנִּים:

כְּלָל גָּדוֹל בְּיָדֵינוּ בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: 'אֵין מֻקְדָּם וּמְאֻחָר בַּתּוֹרָה'; מַהִי הַהֶבְנָה בָּזֶה 'לְמַעֲשֶׂה'? **בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה אֵין 'מֻקְדָּם' וְאֵין 'מְאֻחָר' !**

'אֵין מֻקְדָּם בַּתּוֹרָה' - יֶשְׁנָם הַטּוֹעֲנִים: לָמָּה צְרִיכִים לְהַשְׁקִיעַ בִּילָדִים שֶׁיֵּשְׁבוּ וְיִלְמְדוּ?... תֵּן לָהֶם לְהִתְבַּגֵּר קְצָת... **אֵין מֻקְדָּם בַּתּוֹרָה ! אַף־פַּעַם זֶה לֹא מֻקְדָּם מִדַּי !** כְּבָר בַּעֲרִיסָתָם תַּשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם יִרְאַת־שָׁמַיִם, דִּבּוּרִים קְדוֹשִׁים, נִגּוּנִים כְּשֵׁרִים, שֶׁיִּשְׁמְעוּ אֶת זֶה כְּבָר בְּעוֹדָם קְטַנְטַנִּים מַמָּשׁ !

'אֵין מְאֻחָר בַּתּוֹרָה' - זֶה פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ; אָדָם עָלוּל לַחֲשֹׁב: כְּבָר אֲחַרְתִּי וּפִסַּפַּסְתִּי אֶת הַהִזְדַּמְּנוּת... לֹא זָכִיתִי... **אֵין מְאֻחָר בַּתּוֹרָה !** וּ'בַּתּוֹרָה' דַּיְקָא, הַיְנוּ בִּלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְחַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ - **אֲנִי מַתְחִיל מֵעַכְשָׁו ! אַף־פַּעַם לֹא מְאֻחָר !**

בַּזֹּהַר־הַקָּדוֹשׁ שֶׁל פָּרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ (קְדֹשִׁים, דַּף פה:) מוּבָא הַמַּפְתֵּחַ שֶׁל שַׁעֲרֵי הַתּוֹרָה [וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּלִקּוּטֵי מוֹהֲרַן חֵלֶק א' סִימָן ע״ד]: 'אִית מַאן דְּלָעֵי בְּאוֹרַיְיתָא וּמְגַמְגֵּם בָּהּ בְּגִמְגּוּמָא דְּלָא יָדַע, כָּל מִלָּה וּמִלָּה סָלְקָא לְעֵילָּא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָדֵי בְּהַאי מִלָּה, וְקַבֵּיל לָהּ וְנָטַע לָהּ סַחֲרָנִין דְּהַאי נַחְלָא, וְאִתְעֲבָדוּ מֵאנּוּן מִלִּין אִילָנִין רַבְרְבִין, וְאִקְרוֹן עַרְבֵי נַחַל' [יֵשׁ מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּמְגַמְגֵּם בָּהּ בְּגִמְגּוּם בְּלִי דַּעַת, כָּל מִלָּה עוֹלָה לְמַעְלָה, וְהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׂמֵחַ בְּאוֹתָהּ מִלָּה, וּמְקַבֵּל אוֹתָהּ וְנוֹטֵעַ אוֹתָהּ סָבִיב לְאוֹתוֹ נַחַל, וְנַעֲשִׂים מִמִּלִּים אֵלּוּ אִילָנוֹת גְּדוֹלוֹת, וְנִקְרָאִים 'עַרְבֵי נַחַל'].

אֵין אָחוֹר

אַתָּה מְגַמְגֵּם בַּלִּמּוּד, אַתָּה לֹא אוֹמֵר אֲפִלּוּ אֶת הַמִּלִּים כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ - תַּגִּיד כְּמוֹ שֶׁתַּגִּיד ! הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא שָׂמֵחַ בְּכָל מִלָּה שֶׁלְּךָ ! אַל תַּגִּיד 'אֲחַרְתִּי; כְּבָר מְאֻחָר; מָה אֲנִי יָכוֹל לַעֲשׂוֹת'... תַּתְחִיל מֵעַכְשָׁו ! אִם נוֹלַדְתְּ עַכְשָׁו - לֹא אֲחַרְתְּ... אִם נוֹלַדְתְּ לִפְנֵי עֶשֶׂר, עֶשְׂרִים, אַרְבָּעִים, שִׁבְעִים שָׁנָה - אוּלַי אֶפְשָׁר לַחֲשֹׁב שֶׁאֲחַרְתְּ... אֲבָל אִם נוֹלַדְתְּ הַיּוֹם - אֵיךְ אֲחַרְתְּ?!... 'מַזָּל טוֹב' - נוֹלַדְתְּ עַכְשָׁו, וְתַתְחִיל ! 'אֵין מְאֻחָר בַּתּוֹרָה' - אַף־פַּעַם לֹא מְאֻחָר !

וְזֶהוּ הַלִּמּוּד הַקָּדוֹשׁ שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל - **לִמּוּד שֶׁל הִתְחַדְּשׁוּת**, שֶׁאָדָם אַף־פַּעַם לֹא יִפּוֹל בְּיֵאוּשׁ ! אִם רַבֵּנוּ צָעַק "אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל" - זֶה פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ !

רַבֵּנוּ צָעַק? כָּךְ הוּא!

זֹאת תִּזָּכְרוּ הֵיטֵב: רַבֵּנוּ לֹא אָמַר 'מְלִיצוֹת' אוֹ 'הַגְזָמוֹת', הַדִּבּוּרִים שֶׁל רַבֵּנוּ "עוֹלִים עַד לָרָקִיעַ וְיוֹרְדִים עַד הַתְּהוֹם", וְהֵם פְּשׁוּטָם כְּמַשְׁמָעָם, וְאִם רַבֵּנוּ אָמַר מַשֶּׁהוּ - כָּךְ הוּא ! לְלֹא שׁוּם דְּבָרִים אֲחֵרִים ! וְכָךְ כָּל מִלָּה שֶׁל רַבֵּנוּ - אִם יֵשׁ לָאָדָם קְצָת שֵׂכֶל, וִיפָרֵשׁ אֶת הָעִנְיָן פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ; וְאִם־כֵּן, כְּשֶׁרַבֵּנוּ שָׂאַג וְצָעַק "אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל", רַבֵּנוּ דִּבֵּר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִתָּנוּ בְּכָל מָצָב שֶׁאֲנַחְנוּ נִמְצָאִים, לֹא מְשַׁנֶּה ! לְמַעְלָה, לְמַטָּה, בְּכָל עֵת וּזְמַן "אֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל !"...

אֵיפֹה הַשֵּׂכֶל שֶׁלְּךָ?!

וְזֶהוּ הַלִּמּוּד הֶעָצוּם שֶׁל 'פֶּסַח שֵׁנִי' הַקָּדוֹשׁ; אִם אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהָיָה 'טָמֵא' אוֹ 'בִּדְרָךְ רְחוֹקָה', גַּם לוֹ יֵשׁ תִּקָּוָה ! וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב בַּפְּסוּקִים: "**וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשֹׂת הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא: וַיֹּאמְרוּ הָאֲנָשִׁים הָהֵמָּה אֵלָיו אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם לָמָּה נִגָּרַע לְבִלְתִּי הַקְרִיב אֶת קָרְבַּן ה' בְּמֹעֲדוֹ בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל**" - וְאָז הִתְגַּלְּתָה מִצְוַת פֶּסַח שֵׁנִי: "**דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה טָמֵא לָנֶפֶשׁ אוֹ בְדֶרֶךְ רְחֹקָה לָכֶם אוֹ לְדֹרֹתֵיכֶם וְעָשָׂה פֶּסַח לַה׳**" - יֵשׁ לוֹ הִזְדַּמְּנוּת נוֹסֶפֶת לַעֲשׂוֹת אֶת מִצְוַת הַפֶּסַח !

מַה פֵּרוּשׁ "**טָמֵא לָנֶפֶשׁ אוֹ בְדֶרֶךְ רְחֹקָה**"? אִיתָא בַּזֹּהַר־הַקָּדוֹשׁ שֶׁזֶּה בְּעֶצֶם אוֹתוֹ דָּבָר: אָדָם מַרְגִּישׁ שֶׁהוּא "טָמֵא לְנֶפֶשׁ", וְלֹא נִזְהָר בְּהַכְתּוּב בְּפָרָשַׁת הַשָּׁבוּעַ "לְנֶפֶשׁ לֹא יִטַּמָּא בְּעַמָּיו", וְהוּא שָׁבוּר וְרָצוּץ: נָפַלְתִּי בְּמָקוֹם שֶׁנָּפַלְתִּי, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהִנֵּה הִגִּיעַ פֶּסַח וְלֹא יָדַעְתִּי מַה לַּעֲשׂוֹת וְאֵיךְ לַעֲשׂוֹת, הָיִיתִי מִיָּאֵשׁ לְגַמְרֵי, אָז אֶעֱשֶׂה עַתָּה?'...

"אוֹ בְּדֶרֶךְ רְחֹקָה" – בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה יֵשׁ נְקֻדָּה עַל מִלַּת 'רְחֹקָה', דְּהַיְנוּ שֶׁצְּרִיכִים לִדְרֹשׁ אוֹתָהּ, וְעַל כָּךְ אוֹמֵר הַזֹּהַר: 'רְחֹקָה' אוֹתִיּוֹת 'רָחַק ה'' – ה' מְרַמֵּז עַל ה"א הַדַּעַת, דְּהַיְנוּ שֶׁאָדָם הוּא רָחוֹק מִשֶּׁכֶל וְדַעַת – **אֵיפֹה הַשֶּׂכֶל שֶׁלְּךָ?! לָמָּה אַתָּה לֹא מְצַיֵּת לְדִבְרֵי הַצַּדִּיקִים?! לָמָּה אַתָּה 'אוֹיֵבֶר־חָכְם' – חַכְמוֹלוֹג?! מַה גּוֹרֵם לְךָ לַחְשֹׁב שֶׁכָּל דִּבְרֵי הַצַּדִּיקִים לֹא מְכֻוָּנִים עָלֶיךָ וְהֵם לֹא בִּשְׁבִילְךָ?!...**

וְעַל־כֵּן שְׁנֵי דְּבָרִים אֵלּוּ תְּלוּיִים אֶחָד בְּשֵׁנִי, כִּי זֶה שֶׁהוּא "טָמֵא לָנֶפֶשׁ" – וְנָפַל לְכָאֵלֶּה דְּבָרִים, זֶה גָּרַם לוֹ לִהְיוֹת "בְּדֶרֶךְ רְחֹקָה"...

אֲבָל גַּם ה"דֶּרֶךְ רְחוֹקָה" הַזּוֹ, לֹא בְּהֶכְרֵחַ שֶׁהָאָדָם הָיָה נִמְצָא בְּאֵיזֶה מָקוֹם מֻרְחָק וְכוּ', אֶלָּא זֶה יָכוֹל לִהְיוֹת לִפְעָמִים חוּץ לַעֲזָרָה... הוּא מַמָּשׁ כְּמַעַט הִגִּיעַ, אֲבָל לֹא זָכָה לְהַקְרִיב אֶת הַקָּרְבָּן פֶּסַח... וְלָמָּה? כִּי הוּא 'רָחוֹק ה'' – הוּא רָחוֹק מִן הַדַּעַת, וְלֹא הָיָה לוֹ אֶת הַדַּעַת לָבוֹא וּלְהִתְקָרֵב לְהַצַּדִּיק, לְקַבֵּל וְלִשְׁאֹב מִן הַמַּיִּמוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל הַצַּדִּיקִים שֶׁמְּחַזְּקִים אוֹתָנוּ...

וְזֶהוּ הַלִּמּוּד שֶׁל רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ – הַלִּמּוּד שֶׁל מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ, שֶׁמְּחַזֵּק כָּל אֶחָד וְאֶחָד – מִן הַגָּדוֹל שֶׁבַּגְּדוֹלִים עַד הַקָּטָן שֶׁבַּקְּטַנִּים, וּמַרְאֶה לוֹ דֶּרֶךְ שֶׁיֵּשׁ דֶּרֶךְ – **אַתָּה לֹא פִּסַּפְסְתָּ! לֹא הָיִיתָ בַּזְּמַן וּבַמָּקוֹם הַנָּכוֹן לִפְנֵי חֹדֶשׁ בְּשָׁעַת פֶּסַח רִאשׁוֹן? הִנֵּה, יֵשׁ פֶּסַח שֵׁנִי!**

לִמּוּד תָּמִידִי

וְהַלִּמּוּד הַזֶּה הוּא לֹא רַק לְ'פֶּסַח שֵׁנִי' גְּרִידָא, וּמַה אַחַר כָּךְ?... הַלִּמּוּד הַזֶּה הוּא לִמּוּד שֶׁל "תַּרְעִין פְּתִיחִין" – שִׁבְעָה יָמִים אֵלּוּ הֵם כְּדֵי שֶׁתַּכְנִיס אֶת הַלִּמּוּד הַזֶּה הֵיטֵב בְּתוֹךְ לִבְּךָ, וְתִזְכֹּר אֶת זֶה תָּמִיד – עוֹד חֹדֶשׁ וְעוֹד חֹדֶשׁ, עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקָּדוֹשׁ – שֶׁתִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְרַבֵּנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, וְגַם בְּכָל יְמוֹת הַחֹרֶף שֶׁאַחַר כָּךְ, עֲדֵי תַּגִּיעַ שׁוּב לִ'זְמַן חֵרוּתֵנוּ' – חַג פֶּסַח הַקָּדוֹשׁ, וְתַכְנִיס בְּמֹחֲךָ הֵיטֵב: "אֵין כָּזֶה דָּבָר שֶׁפִּסַּפְסְתִּי!"...

צָרִיךְ לִהְיוֹת אֲמִתִּי!

וְאֵיךְ הִתְגַּלָּה הַלִּמּוּד שֶׁל 'פֶּסַח שֵׁנִי'? אוֹמֵר הַפָּסוּק: "וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם" – זֶהוּ פְּשׁוּטוֹ כְּמַשְׁמָעוֹ, "וְלֹא יָכְלוּ לַעֲשֹׂת הַפֶּסַח בַּיּוֹם הַהוּא" – הֵם לֹא יָכְלוּ לְהַקְרִיב אֶת קָרְבַּן פֶּסַח בֶּחָג הַפֶּסַח... אֲבָל מַה הֵם עָשׂוּ? הֵם הִתְיָאֲשׁוּ וְ'נָפְלוּ לַמִּטָּה' מֻדְכָּאִים וּשְׁבוּרִים וּמְיֹאָשִׁים?... **הֵם לֹא עָשׂוּ כָּכָה! אֶלָּא:**

"וַיִּקְרְבוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְלִפְנֵי אַהֲרֹן בַּיּוֹם הַהוּא" – 'בַּיּוֹם הַהוּא' סוֹבֵב עַל כָּל יוֹם וְיוֹם שֶׁל הָאָדָם, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְחַדֵּשׁ עַצְמוֹ תָּמִיד, בִּבְחִינַת "אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ" (תְּהִלִּים ב, ז), וְזֶהוּ "בַּיּוֹם הַהוּא" שֶׁאַתָּה נִמְצָא בּוֹ – אַתָּה מַרְגִּישׁ אֶת מַצָּבְךָ, אֲזַי אַתָּה נִגַּשׁ אֶל הַצַּדִּיק, שֶׁזֶּה מַה שֶּׁהֵם עָשׂוּ – נִגְּשׁוּ לְמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן צַדִּיקֵי הַדּוֹר, וְהֵם אֵינָם מִתְבַּיְּשִׁים לוֹמַר לָהֶם אֶת הָאֱמֶת...

אָדָם יָכוֹל לַעֲשׂוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּאִלּוּ הוּא צַדִּיק, וְהוּא מַלְבִּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים שֶׁל תַּחְפֹּשֶׂת וְכוּ', וְהוּא חוֹשֵׁב שֶׁלֹּא מַכִּירִים אוֹתוֹ... עַל מִי הוּא 'עוֹבֵד'?!... **אָדָם צָרִיךְ לִהְיוֹת אֲמִתִּי – 'מַכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ' – שֶׁיִּבְיַן הֵיטֵב: 'אֲנִי צָרִיךְ לְהַגִּיעַ לַצַּדִּיק! אֲנִי מַכְרָח לְקַבֵּל עֵצָה!'** – וְהוּא עוֹמֵד וּמִתְוַדֶּה בְּפֶה מָלֵא, וּכְמוֹ שֶׁרַבֵּנוּ אוֹמֵר (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד), שֶׁיֵּשׁ עִנְיָן שֶׁל וִדּוּי דְּבָרִים לִפְנֵי הַצַּדִּיק [וְהָיָה זְמַן אֵצֶל רַבֵּנוּ שֶׁהָיוּ מְסַפְּרִים לִפְנֵי רַבֵּנוּ אֶת הַכֹּל בִּפְרָטֵי פְּרָטִיּוֹת וְכוּ', וְאָכֵן אַחַר כָּךְ רַבֵּנוּ הִפְסִיק אֶת זֶה].

וְזֶה מַה שֶּׁעָשׂוּ אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ טְמֵאִים, הֵם בָּאוּ לִפְנֵי הַצַּדִּיק וְהִתְוַדּוּ: **"אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם"** – אָדָם מַגִּיעַ לִפְנֵי הַצַּדִּיק: **'צַדִּיק, אֲנִי צָרִיךְ תִּקּוּן! אֲנִי מַכִּיר אֶת מְקוֹמִי! לֹא אֶעֱבֹד עַל אַף־אֶחָד, אֲנִי אוֹמֵר בְּפֶה מָלֵא: "אֲנַחְנוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם" – אֲנִי צָרִיךְ תִּקּוּן!'...**

וּמַה הֵם אוֹמְרִים? **"לָמָּה נִגָּרַע לְבִלְתִּי הַקְרִיב אֶת קָרְבַּן ה'"** – אֵילּוּ מִלִּין קְדוֹשִׁים! הֵם זוֹעֲקִים: **"לָמָּה נִגָּרַע?!"...**

לִהְיוֹת בַּחוּץ?!

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שָׁמַע מִלִּים כָּאֵלֶּה יוֹצְאוֹת מִפִּיהֶם, וְעָנָה וְאָמַר: "עִמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה מַה יְצַוֶּה ה' לָכֶם"; פֵּרְשׁוּ צַדִּיקִים: מֹשֶׁה רַבֵּנוּ רָאָה אֶת טָהֳרַת לִבָּם, וְהָיָה בָּטוּחַ שֶׁיִּהְיֶה פֹּה תִּקּוּן... יִהְיֶה פֹּה מַשֶּׁהוּ לֹא פָּשׁוּט... וְאָז הִתְגַּלָּה הַלִּמּוּד שֶׁל 'פֶּסַח שֵׁנִי', שֶׁזֶּה לִמּוּד שֶׁיַּעֲמֹד לְדוֹרוֹת עוֹלָם! מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שָׁמַע בִּשְׁאֵלָתָם אֶת הַהִשְׁתּוֹקְקוּת שֶׁלָּהֶם – **לָמָּה נִגָּרַע?! לָמָּה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לִהְיוֹת בַּחוּץ?!...**

זֶה הַשֶּׁה!

רַבֵּנוּ מְגַלֶּה (לִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן יב) עַל הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית כב, ז) "וְאַיֵּה הַשֶּׂה לְעֹלָה", שֶׁאָדָם שׁוֹאֵל: "אַיֵּה" – 'רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה פֹּה! אָמְנָם

יֵשׁ כְּסוּיִים וּמְחִיצוֹת, אֲבָל אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאַתָּה כָּאן!'... אוֹמֵר רַבֵּנוּ: "וְאַיֵּהוּ" - אַתָּה שׁוֹאֵל 'אַיֵּהוּ'? זֶה "הַשֶּׁה לְעֹלָה" - זֶה הַשֶּׂה! זֶה 'קָרְבַּן פֶּסַח שֶׁנִּי' - שֶׁאֲנַחְנוּ מְחַפְּשִׂים אוֹתוֹ - 'אֵיפֹה הַשֶּׂה הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁנּוּכַל לְקַיֵּם בּוֹ מִצְוַת קָרְבַּן פֶּסַח?'... זֶהוּ: "אַיֵּהוּ" - הַשֶּׂה לְעֹלָה! זֶה הַלִּמּוּד שֶׁל "לָמָּה נִגָּרַע"!

בְּטוּחִים שֶׁיֵּשׁ תִּקּוּן!

הַצַּדִּיקִים מְחַזְּקִים אוֹתָנוּ שֶׁיֵּשׁ 'גַּן־עֵדֶן' בָּזֶה הָעוֹלָם! אֶפְשָׁר לִחְיוֹת "חַיֵּי גַן עֵדֶן" בָּזֶה הָעוֹלָם! אָדָם תּוֹהֶה: 'וְכִי זֶה גַּן־עֵדֶן?!'... מָה הוּא מַרְגִּישׁ בַּחַיִּים שֶׁלּוֹ, רַחֲמָנָא לִצְלָן... אֲבָל הַצַּדִּיק אוֹמֵר לוֹ: 'אַתָּה טוֹעֶה, חֲבִיבִי, יֵשׁ גַּן־עֵדֶן! רַק אַתָּה לֹא מֵבִין אֵיךְ לְהִכָּנֵס לְשָׁם וְאֵיךְ לְהַחֲזִיק מַעֲמָד שָׁם'... - שָׁם הֵכִי טוֹב!

מַה זֶּה "טוֹב"? רַבֵּנוּ אוֹמֵר בְּשִׂיחוֹת הָר"ן (סִימָן נה), שֶׁמֻּחְמֶּצֶת שֶׁאֵין שׁוּם כְּנוּי אַחֵר - אוֹמְרִים "טוֹב", אֲבָל בָּאֱמֶת, זֶה לְמַעְלָה מִ"טוֹב", רַק מֻחְמֶּצֶת שֶׁכָּךְ יְכוֹלִים לְהַמְחִישׁ בְּמַעַט לִבְנֵי אָדָם - אוֹמְרִים שֶׁזֶּה "טוֹב", וְזֶה כְּבָר כּוֹלֵל אֶת הַכֹּל... וְכֵן הוּא לְעִנְיָנֵינוּ: אוֹמְרִים לְךָ שֶׁיֵּשׁ גַּן־עֵדֶן בְּזֶה הָעוֹלָם וְזֶה "הֵכִי טוֹב"!

וְהִנֵּה יֵשׁ אָדָם שֶׁשּׁוֹמֵעַ אֶת זֶה, וְהוּא אוֹמֵר 'בְּסֵדֶר, אֲבָל אֲנִי לֹא זָכִיתִי'... אֲבָל אָדָם שֶׁיֵּשׁ לוֹ רָצוֹן אֱמִתִּי, הוּא מִתְקָרֵב וְצוֹעֵק: "לָמָּה נִגָּרַע?!" - 'לָמָּה אֶטָּעֶה לַחֲשֹׁב שֶׁיֵּשׁ "גַּן רַע" (אוֹתִיּוֹת "נִגָּרַע") חַס וְשָׁלוֹם?! יֵשׁ גַּן־עֵדֶן! יֵשׁ טוֹב!'... וְהוּא מַאֲמִין בָּזֶה וּמַגִּיעַ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְשׁוֹאֵל וּמְבַקֵּשׁ: "לָמָּה נִגָּרַע?!" - אֲנַחְנוּ בְּטוּחִים שֶׁיֵּשׁ לָנוּ תִּקּוּן!

בְּוַדַּאי תִּהְיֶה יְשׁוּעָה!

מֹשֶׁה רַבֵּנוּ שׁוֹמֵעַ אוֹתָם, וְעוֹנֶה לָהֶם: "עִמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה מַה יְצַוֶּה ה' לָכֶם" - אומר רש"י: "עִמְדוּ וְאֶשְׁמְעָה" - 'כְּתַלְמִיד הַמְּבֻטָּח לִשְׁמֹעַ מִפִּי רַבּוֹ, אַשְׁרֵי יְלוּד אִשָּׁה שֶׁכָּךְ מְבֻטָּח, שֶׁכָּל זְמַן שֶׁהָיָה רוֹצֶה הָיָה מְדַבֵּר עִם הַשְּׁכִינָה'; מֹשֶׁה רַבֵּנוּ אוֹמֵר לָהֶם: "אַל תִּפְחֲדוּ! בְּוַדַּאי תִּהְיֶה פֹּה יְשׁוּעָה".

לֹא נִפְרָדִים מֵהַצַּדִּיק

וּמִי הָיוּ אֵלּוּ הַצַּדִּיקִים שֶׁהָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם וְאָמְרוּ 'לָמָּה נִגָּרַע'? בַּגְּמָרָא אִיתָא כַּמָּה שִׁיטוֹת בָּזֶה (סַנְהֶדְרִין כה.), וְאַחַת מֵהַשִּׁיטוֹת שֶׁהֵם הָיוּ נוֹשְׂאֵי אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף, וְעַל כֵּן הָיוּ טְמֵאִים; כִּי בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לָקַח אֶת אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (שְׁמוֹת יג, יט): "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף עִמּוֹ"; וְהָיוּ צְרִיכִים אֲנָשִׁים צַדִּיקִים וַחֲשׁוּבִים שֶׁיִּשְׂאוּ אֶת הָאָרוֹן, וּכְשֶׁהִגִּיעַ זְמַן הַקָּרְבַּת קָרְבַּן פֶּסַח - הָיוּ טְמֵאִים; הֵם זָכוּ לִהְיוֹת אֲנָשִׁים שֶׁהִתְחַבְּרוּ אֶל יוֹסֵף הַצַּדִּיק!

וְכֵן אִיתָא בַּמִּדְרָשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה כ, יט): "וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת עַצְמוֹת יוֹסֵף", וְהָיוּ עַצְמוֹתָיו שֶׁל יוֹסֵף מְחַזְּרִין עִמָּהֶם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, אַתָּה אָמַרְתָּ לְאַחֶיךָ "אָנֹכִי אֲכַלְכֵּל אֶתְכֶם", חַיֶּיךָ אַתָּה נִפְטָר וְיִהְיוּ עַצְמוֹתֶיךָ מְחַזְּרִין עִמָּהֶם בַּמִּדְבָּר אַרְבָּעִים שָׁנָה, שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיְהִי אֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָיוּ טְמֵאִים לְנֶפֶשׁ אָדָם", וְאֵין אָדָם אֶלָּא יוֹסֵף, שֶׁנֶּאֱמַר: "אֹהֶל שְׁכֶן בָּאָדָם", וּכְתִיב: "וַיִּמְאַס בְּאֹהֶל יוֹסֵף", וּבִזְכוּת עַצְמוֹתָיו הֵם עוֹשִׂים פֶּסַח קָטָן; כִּי אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ נוֹשְׂאֵי אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק - זָכוּ לִהְיוֹת מְחֻבָּרִים אֵלָיו, וְלֹא יָכְלוּ לְהִפָּרֵד מֵהַצִּיּוּן שֶׁל הַצַּדִּיק!

וּלְעִנְיָנֵינוּ - זֶה מְרֻמָּז עַל צִיּוּן רַבֵּנוּ זַ"ל; אַשְׁרֵי הָאָדָם שֶׁהוּא כָּל הַשָּׁנָה מִשְׁתּוֹקֵק וְחוֹשֵׁב עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְהוּא עֲדַיִן מַרְגִּישׁ אֶת הָאוֹר שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וּמְצַפֶּה וּמְחַכֶּה מִתְפַּלֵּל שֶׁיִּהְיֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה אֵצֶל רַבֵּנוּ!

מַה לָּכֶם לִרְאוֹג?!...

וְהִנֵּה לִכְאוֹרָה הָעִנְיָן הַזֶּה הוּא פֶּלֶא, מַהוּ שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אוֹמֵר לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק שֶׁהוּא יִזְכֶּה אֶת עַם־יִשְׂרָאֵל עִם פֶּסַח שֵׁנִי? וְכִי כְּבָר אוֹמְרִים שֶׁיִּגִּיעַ כְּזֶה מַצָּב שֶׁל אֲנָשִׁים שֶׁיַּחְשְׁבוּ שֶׁהֵם פִּסְפְּסוּ?... אַךְ זֶהוּ כָּל הַגִּלּוּי שֶׁל פֶּסַח שֵׁנִי, שֶׁבְּכֹחַ קְדֻשַּׁת יוֹסֵף הַצַּדִּיק הִתְגַּלָּה הַגִּלּוּי הַנּוֹרָא הַזֶּה - שֶׁאַף פַּעַם לֹא מְאֻחָר! וְזֶה הִתְגַּלְגְּלָה דַּיְקָא עַל יְדֵי יוֹסֵף הַצַּדִּיק, לְלַמֵּד לְדוֹרוֹת: אִם אָדָם מִקָּשֵׁר לַצַּדִּיק - יִהְיֶה לוֹ תִּקּוּן! וּכְשִׁיחַת מוֹהַרַנַ"תּ זַ"ל קֹדֶם הִסְתַּלְקוּתוֹ: "מִי שֶׁיֹּאחֲזוּ בְּרַבֵּנוּ - יִהְיֶה לוֹ תִּקּוּן!", אֲפִלּוּ אָדָם שֶׁעָבַר מַה שֶׁעָבַר, אֲבָל כָּל זְמַן שֶׁיֹּאחֲזוּ עַצְמוֹ בְּרַבֵּנוּ - יִהְיֶה לוֹ תִּקּוּן! וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ בְּפֵרוּשׁ (חַיֵּי מוֹהַר"ן, סִימָן קצא): "מַה לָּכֶם לִרְאוֹג מֵאַחַר שֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ לִפְנֵיכֶם?!"...

אַדְרַבָּה, אֲנִי צָרִיךְ תִּקּוּן!

זֶה הַחִדּוּשׁ שֶׁל 'פֶּסַח שֵׁנִי' שֶׁהִתְגַּלְגֵּל דַּיְקָא עַל יְדֵי נוֹשְׂאֵי אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שֶׁבִּזְכוּתוֹ הָיָה קְרִיעַת יַם סוּף, וּכְמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל הַפָּסוּק (תְּהִלִּים קיד, ג) "הַיָּם רָאָה וַיָּנֹס" - 'מַה רָּאָה? אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף

רָאָה׳ (מִדְרַשׁ שׁוֹחֵר טוֹב שָׁם); וְזֶה עִנְיָן שֶׁל מְצִיאַת הַזִּוּוּג, כִּי ״קָשֶׁה זִוּוּגוֹ שֶׁל אָדָם כִּקְרִיעַת יַם סוּף״ (סוֹטָה ב.), **נִמְצָא שֶׁאִם אָדָם זוֹכֶה לִהְיוֹת מְקֻשָּׁר אֶל הַצַּדִּיק - הוּא זוֹכֶה לִמְצֹא אֶת זִוּוּגוֹ!** אָדָם חוֹשֵׁב: ״אִם אֶהְיֶה מְקֻשָּׁר לְשָׁם וְכוּ׳ - לֹא יִהְיֶה לִי אַף־פַּעַם שִׁדּוּךְ׳... **חַס וְחָלִילָה! יִהְיֶה לְךָ הַשִּׁדּוּךְ הֲכִי טוֹב!**

וְגַם פַּרְנָסָה נִמְשֶׁלֶת לְקֶרִיעַת יַם סוּף (פְּסָחִים קיח.), **כִּי אָדָם שֶׁהוּא חָזָק בְּהִתְקַשְּׁרוּת לְהַצַּדִּיק - יֵשׁ לוֹ שֶׁפַע, הָעִקָּר שֶׁיָּבוֹא אֶל הַצַּדִּיק! שֶׁיֵּדַע ״אֲנִי כְּלוּם״, וִיבַטֵּל אֶת הַיֵּשׁוּת שֶׁלּוֹ! ״אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאֲנִי צָרִיךְ תִּקּוּן - אַדְרַבָּה, תְּזַכֶּה אוֹתִי לְתִקּוּן!״...**

זֶה הַלִּמּוּד שֶׁל ״פֶּסַח שֵׁנִי״ - הַמְכוֹנָה בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים ״פֶּסַח קָטָן״ - הַלִּמּוּד שֶׁל הַצַּדִּיקִים שֶׁמַּכְנִיסִים בָּנוּ חִיּוּת חֲדָשָׁה וְלִמּוּדִים קְדוֹשִׁים - **אַתָּה אָמְנָם רָחוֹק, אֲבָל תְּחַפֵּשׂ ״אַיֵּה״ - ״רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵיפֹה אַתָּה?!״...** זֶה הַלִּמּוּד שֶׁל הַצַּדִּיקִים!

בְּ׳נִסְתָּר׳ – הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּדוֹל...

מַעֲשֶׂה נוֹרָא מוּבָא בְּדִבְרֵי הַגָּאוֹן הַקָּדוֹשׁ **רַבִּי חַיִּים מִוָּאלְאָזִ׳ין**, שֶׁהָיָה תַּלְמִידוֹ הַמֻּבְהָק שֶׁל הַגָּאוֹן **רַבִּי אֱלִיָּהוּ מִוִּילְנָא זי״ע** - ״הַגָּאוֹן מִוִּילְנָא״; בִּזְמַנֵּינוּ מְסַפְּרִים הַרְבֵּה סִפּוּרֵי צַדִּיקִים, וְלֹא כֻּלָּם בְּרוּרִים מִן הַמְקוֹרוֹת וְכוּ׳, **אֲבָל זֶה סִפּוּר שֶׁמְּסַפֵּר הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק הַנַּ״ל בְּעַצְמוֹ עַל רַבּוֹ הַקָּדוֹשׁ**, וְזֶה לֹא כְּמוֹ אֵיזֶה סִפּוּר שֶׁכּוֹתֵב חָסִיד נִלְהָב עַל רַבּוֹ שֶׁמּוֹסִיף הוֹסָפוֹת וְכוּ׳, אֶלָּא הוּא כּוֹתֵב אֶת דִּבְרֵי הַמַּעֲשֶׂה פְּשׁוּטָם כְּמַשְׁמָעָם!

הַסִּפּוּר הַזֶּה מוּבָא בַּהַקְדָּמָה לְפֵרוּשׁוֹ הַנִּפְלָא שֶׁל הַגְּרָ״א **עַל ׳סִפְרָא דִּצְנִיעוּתָא׳** (הוּא חֵלֶק מִזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ פָּרָשַׁת תְּרוּמָה, וּמוּבָא גַּם בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל בְּכַמָּה תּוֹרוֹת - כְּגוֹן תּוֹרָה ב׳, וְעוֹד) - אֶת הַהַקְדָּמָה כָּתַב **רַבִּי חַיִּים זי״ע**, וְשָׁם בְּתְחִלָּה הוּא כּוֹתֵב עַל מַה שֶּׁיִּדּוּעַ עַל רַבּוֹ הַגָּאוֹן שֶׁהָיָה גָּדוֹל וְגָאוֹן **בְּ׳נִגְלֶה׳** (הַגְּרָ״א הָיָה בָּקִי בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה, וְיֵשׁ לוֹ הַגָּהוֹת וּפֵרוּשִׁים בְּכָל הַתּוֹרָה), **בְּ׳נִסְתָּר׳ וּבְעִנְיְנֵי קַבָּלָה הוּא הָיָה הַרְבֵּה יוֹתֵר גָּדוֹל!...**

אֵין פְּשָׁרוֹת

וּמַעֲשֶׂה שֶׁהָיָה כָּךְ הָיָה: פַּעַם בְּבֹקֶר יוֹם־טוֹב רִאשׁוֹן שֶׁל חַג הַפֶּסַח, הִגִּיעוּ תַּלְמִידֵי הַגְּרָ״א זי״ע לִפְנֵי רַבָּם הַקָּדוֹשׁ, וְהִבְחִינוּ שֶׁשִּׂמְחָתוֹ אֵינֶנָּה בִּשְׁלֵמוּת. וְהִנֵּה יָדוּעַ אֵצֶל הַגְּרָ״א, שֶׁבְּיוֹם־טוֹב הָיְתָה אֶצְלוֹ שִׂמְחָה מְיֻחֶדֶת **כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה!** כִּי כָּתוּב (דִּבְרִים טז, יד-טו)

״וְשָׂמַחְתָּ בְּחַגֶּךָ... וְהָיִיתָ ׳אַךְ׳ שָׂמֵחַ״; וְאֵצֶל הַלִּיטָאִים אֵין פְּשָׁרוֹת... כָּתוּב ״אַךְ״ שָׂמֵחַ? זֶהוּ זֶה! צָרִיךְ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה! וְעַל־כֵּן רָאוּ אֵצֶל הַגְּרָ״א שִׂמְחָה מְיֻחֶדֶת בְּמֶשֶׁךְ כָּל הֶחָג, וּפָנָיו שְׂמֵחוֹת וּמְאִירוֹת, אַךְ בְּאוֹתוֹ בֹּקֶר שֶׁל חַג הַפֶּסַח, הִבְחִינוּ הַתַּלְמִידִים יְחִידֵי הַסְּגֻלָּה שֶׁזָּכוּ לְהִכָּנֵס לְרַבָּם - שֶׁשִּׂמְחָתוֹ אֵינֶנָּה בִּשְׁלֵמוּת.

[אַגַּב, זֶה מַתְאִים מְאֹד עִם דִּבְרֵי רַבֵּנוּ זַ״ל (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ״ן, חֵלֶק א׳, סִימָן סו), שֶׁתַּלְמִיד אֲמִתִּי צָרִיךְ לְהַרְגִּישׁ אֶת הָעֲלִיּוֹת וְהַיְרִידוֹת שֶׁל רַבּוֹ, וְכָךְ הִתְקַיֵּם אֶצְלָם].

מְגִלָּה צְפוּן לִבּוֹ

הַתַּלְמִידִים לֹא הִסְתִּירוּ אֶת פְּלִיאָתָם, וְהֶעֱזוּ נַפְשָׁם לִשְׁאֹל לְשִׂמְחָה מַה זֹּה חֲסֵרָה, אַךְ הַגְּרָ״א הִתְחַמֵּק מִלַּעֲנוֹת לָהֶם. כִּי צַדִּיקִים אֵלּוּ הָיוּ מְאֹד מְצֻנּוּעִים וּמְכֻסִּים, וְאַף כְּשֶׁהָיוּ מְגַלִּים טֶפַח - כִּסּוּ טְפָחַיִם, וְלֹא סִפֵּר לָהֶם מְאוּמָה.

עַזּוּת דִּקְדָּשָׁה אָחֲזָה בַּתַּלְמִידִים, וְשַׁאֲלוּ שׁוּב לְפֵשֶׁר הַדָּבָר, עַד שֶׁעָנָה לָהֶם: ״אַתֶּם מַכְרִיחִים אוֹתִי לְסַפֵּר״... וְהוֹסִיף: ״בָּזֶה אֲקַיֵּם אֶת דִּבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (יוֹמָא עה.) עַל הַפָּסוּק (מִשְׁלֵי יב, כה) ״דְּאָגָה בְלֵב אִישׁ יַשְׁחֶנָּה״ - ׳לַאֲחֵרִים׳, אָז אֲסַפֵּר לָכֶם הַדָּבָר, וְאוּלַי יִרְוַח לִי׳... וּפָתַח וְאָמַר:

בַּלַּיְלָה, אַחַר לֵיל־הַסֵּדֶר, הִגִּיעַ אֵלַי אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא (לֹא כָּתוּב הַאִם זֶה הָיָה בְּנִגְלֶה אוֹ בַּחֲלוֹם, וְיכוֹלִים לְפָרֵשׁ אֶת זֶה אֵיךְ שֶׁרוֹצִים... וְלֵיל־פֶּסַח הוּא זְמַן גִּלּוּי אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא כַּיָּדוּעַ), וְגִלָּה לִי אַלְפַּיִם מָאתַיִם וְשִׁשִּׁים ׳פְּשָׁטִים׳ עַל הַפָּסוּק בְּפָרָשַׁת שְׁלַח (בְּמִדְבַּר יג, יז) **״עֲלוּ זֶה בַּנֶּגֶב וַעֲלִיתֶם אֶת הָהָר״; הָיוּ אֵלֶּה גִּלּוּיִים נוֹרָאִים!**

וְהִנֵּה תֵּכֶף־וּמִיָּד כְּשֶׁקַּמְתִּי בַּבֹּקֶר הִתְחַלְתִּי לַחֲשֹׁב עַל כָּל הַגִּלּוּיִים הַנּוֹרָאִים שֶׁרָאִיתִי, וּפִתְאוֹם הַכֹּל נִמְחַק מִזִּכְרוֹנִי... שָׁכַחְתִּי אֶת הַכֹּל! עַכְשָׁו אַתֶּם מְבִינִים לָמָּה קָשֶׁה לִי לַחֲזֹר לְשִׂמְחַת הֶחָג?... [בְּאוֹתוֹ זְמַן הוּא אָפְלוּ לֹא זָכַר עַל אֵיזֶה פָּסוּק הִתְגַּלּוּ הַגִּלּוּיִים...].

הַתַּלְמִידִים, כַּמּוּבָן, הִצְטַעֲרוּ לִשְׁמֹעַ הַדְּבָרִים, וּמִיָּד אָנוּ וְאָמְרוּ: ״רַבִּי, **אֲנַחְנוּ מַבְטִיחִים לָכֶם, שֶׁבְּוַדַּאי בְּרֹב צִדְקוּתְכֶם הַכֹּל יַחֲזֹר לָכֶם!**״... וְנִחֲמוּ אֶת לִבּוֹ בְּדִבְרֵי נֶחָמָה הַמְשִׁיבִים אֶת הַנֶּפֶשׁ [זֶה מַרְאֶה עַל תַּלְמִיד אֲמִתִּי! הוּא לֹא שׁוֹתֵק, הוּא שׁוֹמֵעַ אֶת צַעַר רַבּוֹ, וּמְנַחֵם אוֹתוֹ בְּדִבְרֵי נֶחָמָה], וְהָלְכוּ לָהֶם.

הַכֹּל הִתְגַּלָּה!

אַחַר כַּמָּה שָׁעוֹת חָזְרוּ הַתַּלְמִידִים, וְהִנֵּה הָרַבִּי שָׂמֵחַ וְצוֹהֵל בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה... וְתֵכֶף עָנָה וְאָמַר לָהֶם: ״הַכֹּל חָזַר אֵלַי!״... וְאָז אָמַר לָהֶם שֶׁזֶּה הָיָה עַל הַפָּסוּק הַנַּ״ל, וְהוֹסִיף וְאָמַר לָהֶם שֶׁעַל־יְדֵי הַגְּלוּיִים הָאֵלּוּ הוּא מַכִּיר אֶת כָּל הַטִּבְעִים שֶׁל כָּל הַבְּרוּאִים וְכָל הַחַיּוֹת וְכוּ׳ – הַכֹּל נִתְגַּלָּה לוֹ בְּתוֹךְ הַפָּסוּק הַזֶּה!

[מְדַבְּרִים פֹּה מִצַּדִּיקִים קְדוֹשֵׁי עֶלְיוֹן; אִם מָתַר לָנוּ לְהַגִּיד: אֵיךְ יָכוֹל לִהְיוֹת שֶׁהָיְתָה הַהִתְנַגְּדוּת הַגְּדוֹלָה עַל דֶּרֶךְ הַחֲסִידוּת וְכוּ׳? אַךְ כַּנִּרְאֶה שֶׁהַגְּלוּיִים שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ – הַסַּבָּא־רַבָּה שֶׁל רַבֵּנוּ זַ״ל שֶׁגִּלָּה אֶת הַלִּמּוּדִים שֶׁל מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ – הָיוּ מֻכְרָחִים לִהְיוֹת בְּדֶרֶךְ שֶׁל הַסִּתְרָה; **צַדִּיקִים קְדוֹשִׁים! רַק הַסִּפּוּר הַזֶּה לְבַד הוּא מַבְהִיל עַל הָרַעְיוֹן!** רַק הַדֶּרֶךְ שֶׁל הַבַּעַל שֵׁם טוֹב הַקָּדוֹשׁ הָיְתָה מֻכְרַחַת לִהְיוֹת בְּדֶרֶךְ שֶׁל כִּסּוּי וְכוּ׳].

הַצַּדִּיקִים מְרִימִים אוֹתָנוּ!

וְהִנֵּה יָדוּעַ לָנוּ שֶׁרַבֵּנוּ זַ״ל גִּלָּה תּוֹרָה נוֹרָאָה עַל הַפָּסוּק הַזֶּה – ״**עָלוּ זֶה בַּנֶּגֶב וַעֲלִיתֶם אֶת הָהָר**״, בְּלִקּוּטֵי מוֹהַר״ן חֵלֶק א׳ סִימָן פ״א, שָׁם רַבֵּנוּ מְקַשֵּׁר אֶת זֶה לְעִנְיַן הִתְקָרְבוּת לַצַּדִּיקִים, שֶׁהַצַּדִּיקִים מְדַבְּרִים אִתָּנוּ שִׂיחוֹת חֻלִּין – כָּל מִינֵי סִפּוּרֵי דְּבָרִים וְכוּ׳, וּבָזֶה הֵם מַלְבִּישִׁים בְּשׁוֹמְעֵיהֶם דַּעַת וְכוּ׳.

וְזֶהוּ: ״**עָלוּ זֶה בַּנֶּגֶב וַעֲלִיתֶם אֶת הָהָר**״ – אַתֶּם רוֹצִים לְהַגִּיעַ לָהָר – לַמָּקוֹם הַגָּבוֹהַּ הַזֶּה? לָזֶה תִּזְכּוּ עַל יְדֵי הִתְקָרְבוּת לְצַדִּיקִים וּשְׁמִיעַת דִּבּוּרֵיהֶם הַקְּדוֹשִׁים!

וְאֶפְשָׁר שֶׁהַתּוֹרָה הַזֹּאת הִיא אַחַת מִתּוֹךְ אַלְפֵי הַ׳פְּשָׁטִים׳ שֶׁשָּׁמַע הַגָּאוֹן מִוִּילְנָא מִפִּי אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא – הַגִּלּוּי שֶׁל רַבֵּנוּ בַּתּוֹרָה זוֹ, שֶׁהַצַּדִּיקִים מְרִימִים אוֹתָנוּ בְּדִבְרֵיהֶם וּמְלַמְּדִים אוֹתָנוּ דַּעַת אֱמֶת.

״הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עֲדַיִן אוֹהֵב אֶתְכֶם!״...

זֶהוּ הַסּוֹד שֶׁל ׳פֶּסַח שֵׁנִי׳; אָדָם אוֹמֵר: אֲנִי אָדָם פָּשׁוּט, אֵינֶנִּי מֵבִין ׳תּוֹרוֹת׳, ׳עֻמְקוּת׳, ׳רְמָזִים׳ וְ׳גִימַטְרִיּוֹת׳... תַּגִּיד לִי מַשֶּׁהוּ שֶׁיְּחַיֶּה אוֹתִי, מַשֶּׁהוּ שֶׁיְּצַיֵּל אוֹתִי! אֲנִי צָרִיךְ חִזּוּק! אֲנִי צָרִיךְ לְהַאֲמִין שֶׁהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא אוֹהֵב אוֹתִי וְרוֹצֶה שֶׁאֶהְיֶה אִישׁ כָּשֵׁר, וַאֲפִלּוּ שֶׁעָשִׂיתִי מַה שֶּׁעָשִׂיתִי – הָיִיתִי ״טָמֵא לָנֶפֶשׁ אוֹ בְּדֶרֶךְ רְחֹקָה״ – הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עֲדַיִן אוֹהֵב אוֹתִי! וּכְמוֹ הַדִּבּוּר שֶׁאָמַר מֹשֶׁה רַבֵּנוּ לְעַם־יִשְׂרָאֵל אַחַר שֶׁיָּרַד עִם הַלּוּחוֹת וְרָאָה מַה קָּרָה עִם חֵטְא הָעֶגֶל: ׳עֲדַיִן חֲבִיבוּתֵיהּ גַּבָּן׳ – **׳הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא עֲדַיִן אוֹהֵב אֶתְכֶם!׳...**

זֶה מַה שֶּׁהַצַּדִּיקִים אוֹמְרִים לָנוּ, וְזֶה מַה שֶּׁמֹּשֶׁה רַבֵּנוּ אָמַר לַצַּדִּיקִים נוֹשְׂאֵי אֲרוֹנוֹ שֶׁל יוֹסֵף: **הִתְקַבְּלָה צַעֲקַתְכֶם! שְׁאֲלַתֶּם ״לָמָּה נִגְרַע״ – לָמָּה שֶׁיִּהְיֶה ׳גַּ״ן־רַ״ע׳? הַתְּשׁוּבָה הִיא: הַגַּן הוּא טוֹב! אֲנִי אֶתֵּן לָכֶם ״גַּן טוֹב״! אַרְאֶה לָכֶם אֵיךְ שֶׁאֵין שׁוּם יֵאוּשׁ בָּעוֹלָם כְּלָל, וְאֶפְשָׁר לְחַזֵּק נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל – בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל; יֵשׁ לִמּוּדִים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד! רַק צְרִיכִים לָרֶדֶת אֲלֵיהֶם... זֶה הָאוֹר הַגָּדוֹל שֶׁל ׳פֶּסַח שֵׁנִי׳!**

תְּפִיץ! אֵיךְ? בְּאֵיזוֹ דֶּרֶךְ שֶׁהִיא!

וְעַל־כֵּן זוֹ מַמָּשׁ זְכוּת־חִנָּם וְחֶסֶד־חִנָּם שֶׁזּוֹכִים לַעֲלוֹת לִירוּשָׁלַיִם וְלִהְיוֹת אֵצֶל שְׁרִיד בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, וּלְהַגִּיד אֶת הַפְּסוּקִים וְהַהֲלָכוֹת – הָרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים – שֶׁל ׳פֶּסַח שֵׁנִי׳, וְלִטְעֹם אֵיזֶה טַעַם שֶׁל מַצָּה וּמָרוֹר – אֵיזֶה טַעַם שֶׁל הַ׳סֵּדֶר׳, וְלִרְאוֹת שֶׁזֶּה יִשָּׁאֵר בְּפִינוּ כָּל הַשָּׁנָה – **שֶׁנֵּדַע שֶׁבְּוַדַּאי וּבְוַדַּאי אֶפְשָׁר ׳לַעֲלוֹת עַל הָעֲגָלָה׳ – לְהִתְקַדֵּם וּלְהַתְחִיל מֵחָדָשׁ מַמָּשׁ! לִמּוּד הַתּוֹרָה, תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת, צְדָקָה וָחֶסֶד! לְהָפִיץ אוֹר רַבֵּנוּ! אַתָּה יוֹדֵעַ מִדָּבָר טוֹב? אַל תֹּאמַר ׳בְּסֵדֶר, אֲנִי יוֹדֵעַ...׳ קַח וְתָפִיץ אֶת זֶה בְּכָל הָעוֹלָם! אֵיךְ ׳תָּפִיץ׳? בְּאֵיזוֹ דֶּרֶךְ שֶׁהִיא – תֵּן כֶּסֶף, תָּפִיץ בִּפְעַל, תַּדְפִּיס, מַה שֶּׁאַתָּה יָכוֹל!**

וְזוֹ תִּהְיֶה הָעֲבוֹדָה שֶׁל מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ – הוּא יִגְלֶה אֶת כָּל זֶה, וְיִתְקַיֵּם ״עָלוּ זֶה בַּנֶּגֶב וַעֲלִיתֶם אֶת הָהָר״ – הוּא יָרִים אֶת כָּל עַם־יִשְׂרָאֵל לָהָר – ״הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְּבָנוֹן״ (דְּבָרִים ג, כה), שֶׁסּוֹבֵב עַל בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ (רַשׁ״י שָׁם).

הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא יַעְזֹר שֶׁיִּהְיֶה בִּנְיַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְנוּכַל לַעֲלוֹת לְכָאן וּלְהָבִיא אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ – קָרְבַּן פֶּסַח בְּעִתּוֹ וּבִזְמַנּוֹ, וְכָל הַקָּרְבָּנוֹת כֻּלָּם בְּעֶזְרַת ה׳! **עַם־יִשְׂרָאֵל יִוָּשְׁעוּ מִכָּל אֻמּוֹת הָעוֹלָם וְיִנָּצְלוּ מֵהֶם, כָּל אֵלּוּ שֶׁעָשׂוּ וְרוֹצִים לַעֲשׂוֹת חַס וְשָׁלוֹם מַשֶּׁהוּ נֶגֶד עַם־יִשְׂרָאֵל** – יִכָּלוּ וְיִתְבַּטְּלוּ לְגַמְרֵי! עַם־יִשְׂרָאֵל יַעֲלוּ מַעְלָה מַעְלָה, יִהְיֶה יְשׁוּעוֹת וְרַחֲמִים בְּכָל הָעִנְיָנִים – רְפוּאוֹת, זִוּוּגִים טוֹבִים, פַּרְנָסָה בְּרֶוַח לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, בְּקָרוֹב יָבוֹא מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ וְיִהְיֶה הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה!

בּוֹנֶה בְרַחֲמָיו יְרוּשָׁלַיִם

אַחַר דִּבְרוֹת־קֹדֶשׁ, חֵלֶק מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א ׳כּוֹרֵךְ׳ שֶׁל מַצָּה וּמָרוֹר, אִישׁ כְּבִרְכָתוֹ בֵּרַךְ אוֹתוֹ. אַחַר־כָּךְ שָׁרְנוּ נִגּוּנֵי הַהַלֵּל – ״מָה אָשִׁיב לַה׳״, ״הוֹדוּ לַה׳ כִּי טוֹב כִּי

לְעוֹלָם חַסְדּוֹ״, ״אֵ־לִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ״, וּלְאַחֲרֵיהֶם פָּצַח בְּשִׁירַת ״לְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת גְּדֹלוֹת לְבַדּוֹ״ יַחַד עִם כָּלָל אַנ״שׁ בְּשִׂמְחָה וְרִקּוּדִין וּמְחִיאַת־כַּף.

בֵּרְכְנוּ בִּרְכַּת־הַמָּזוֹן, וּכְשֶׁאָמַר ״וּבְנֵה יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ״ וְכֵן ״בּוֹנֵה בְרַחֲמָיו יְרוּשָׁלָיִם״ - מָשַׁךְ הַתֹּבוֹת בְּכַוָּנָה מְיֻחֶדֶת. אַחַר בִּרְכַּת־הַמָּזוֹן בֵּרַךְ עַל מִינֵי פֵּרוֹת, וְחִלֵּק לְכָלָל הַמְּסֻבִּים ׳כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה׳ לְלִחַיִּים יַחַד עִם פֵּרוֹת.

מו״ר שְׁלִיטָ״א קָם לְרַקּוֹד ״חֲסַל סִדּוּר פֶּסַח״ ג׳ פְּעָמִים, וּלְאַחַר מִכֵּן ״לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם״ - ״יְשׁוּעַת ה׳ כְּהֶרֶף עַיִן - לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם! אָנָּא ה׳ הוֹשִׁיעָה נָא!״. לְאַחַר־מִכֵּן הִתְיַשֵּׁב וּבֵרַךְ בִּרְכַּת מֵעֵין־שָׁלֹשׁ, וְהִזְכִּיר בָּהּ הֵן עַל הַגֶּפֶן וְהֵן עַל הַפֵּרוֹת (אַחַר בִּרְכַּת־הַמָּזוֹן שָׁתָה מִן הַיַּיִן כַּשִּׁעוּר), וְקָם מִמְּקוֹמוֹ וְעָנָה וְאָמַר: ״לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלַיִם״, וְתֵכֶף־וּמִיָּד הוֹסִיף בְּקוֹל: ״הַבְּנוּיָה!״.

אַשְׁרֵינוּ שֶׁזָּכִינוּ לְבַלּוֹת אֶת הַלַּיְלָה הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה בִּמְחִצָּתוֹ הַטְּהוֹרָה! יְהִי רָצוֹן שֶׁהָרֹשֶׁם הַקָּדוֹשׁ יִשָּׁאֵר חָקוּק בְּלִבֵּנוּ לָעַד, וְנִקַּח הַלִּמּוּדִים לְעוּבְדָא וּלְמַעֲשֶׂה, וְנִזְכֶּה לִהְיוֹת חֲבוּקִים וּדְבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ תָּמִיד, אָמֵן!

׳מִמִּצְוַת פֶּסַח שֵׁנִי יוֹצֵאת הִתְחַזְּקוּת עֲצוּמָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד בְּכָל מָקוֹם וּבְכָל דֹּרְנָא שֶׁהוּא, שֶׁלֹּא יֵיאַשׁ עַצְמוֹ כְּלָל לָבוֹא אֶל כָּל הַקְּדֻשּׁוֹת שֶׁבָּעוֹלָם – תְּהֵיֶינָה מַה שֶּׁתְּהֵיֶינָה, כִּי אֲפִלּוּ אִם הָיָה טָמֵא עַד עַכְשָׁו, וְגַם אֵחֵר לְהַגִּיעַ אֶל הִתְגַּלּוּת הַקְּדֻשָּׁה בִּזְמַנָּהּ, עֲדַיִן יָכוֹל לְהִטָּהֵר מִכָּל הַטֻּמְאוֹת, וּלְהַגִּיעַ אֶל כָּל הַקְּדֻשּׁוֹת שֶׁבָּעוֹלָם, כִּי זֶהוּ כָּל עִנְיַן שֶׁל פֶּסַח שֵׁנִי, שֶׁאֲפִלּוּ מִי שֶׁהָיָה טָמֵא בְּשַׁעַת פֶּסַח רִאשׁוֹן, אוֹ אֵחֵר לְהַגִּיעַ בִּזְמַנּוֹ לַעֲשׂוֹת אֶת הַפֶּסַח, וְלֹא זָכָה לְהַמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֶת כָּל הַתִּקּוּנִים הַנִּפְלָאִים הַנַּעֲשִׂים אָז, עֲדַיִן יֵשׁ לוֹ תִּקְוָה טוֹבָה לְתַקֵּן הַכֹּל בְּפֶסַח שֵׁנִי, וּלְהַגִּיעַ אֶל כָּל הַקְּדֻשּׁוֹת שֶׁבָּעוֹלָם׳...

(שיחות מוהרא״ש, ענייני פסח שני, סימן ב)

